

Sygn. akt V ACa 501/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SA Dariusz Chrapoński
-----------------	------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2023 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. B. (1) i M. B. (2)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt I Cgg 31/18

1. oddała apelację
2. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

--	--	--

Sygn. akt V ACa 501/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od (...) S.A. w K. na rzecz M. B. (1) i M. B. (2) 496.163,22 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 280.000 zł od 9 października do 15 lutego 2021 r. i od 496.163,22 zł od 16 lutego 2021 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu w wysokości 10.800 zł, nakazując jednocześnie pobranie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa 38299,97 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy ustalił, że powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w (...) wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Na nieruchomości posadowiono budynek mieszkalny, podpiwniczony, który na skutek ruchu zakładu górniczego wychylił się od pionu. W związku z ujawnieniem się szkód charakterystycznych dla szkód pochodzenia górniczego, przede wszystkim wystąpieniem znacznego przechyłu budynku strona pozwana złożyła powodom propozycję ugody na naprawę szkody, a to poprzez wypłatę utraty wartości handlowej nieruchomości z uwagi na jej trwałe pochylenie w kwocie 121.377 zł. Powodowie

nie wyrazili zgody na ugodę w przedstawionym kształcie, co wyrazili w piśmie z 9 kwietnia 2018 r. Pismem z 24 kwietnia 2018 r. złożono powodom drugą propozycję polegającą na wypłacie kwoty 200.000 zł tytułem jednorazowego odszkodowania za budynek powodów. W odpowiedzi na powyższe powodowie zlecili własną analizę techniczno-ekonomiczną i na jej podstawie zawnieśli o naprawienie szkody poprzez wypłatę kwoty 267.045,12 zł. W dalszej korespondencji pomiędzy stronami pozwana nie zgodziła się na warunki ugody. Złożyła nową propozycję wypłaty jednorazowej kwoty 219.000 zł. Propozycja została odrzucona przez powodów i w piśmie z 8 sierpnia 2018 r. wniesli aby pozwana oprócz wypłaty kosztów rektyfikacji dokonała również naprawienia szkody stanowiącej utratę wartości handlowej nieruchomości w kwocie 121.377 zł. Pozwana podtrzymała swoje ostateczne stanowisko wypłaty jednorazowej kwoty 219.000 zł. Nieruchomość powodów znajduje się na terenie objętym wpływami eksploatacji górniczej kategorii III. Budynek został wzniesiony z zabezpieczeniem na wpływy eksploatacji górniczej. Głównym uszkodzeniem budynku jest pochylenie bryły budynku wynoszące 45,7 mm/m od pionu budynku mieszkalnego po przekątnej ze spadkiem w kierunku północno-wschodnim po przekątnej budynku. Wielkość wychyleń z pionu bryły budynku kwalifikuje się jako uciążliwość wykluczająca dalsze użytkowanie obiektu - niedopuszczalna, zarówno ze względu na nadmierne obniżenie właściwości użytkowych budynku jak i zagrożenia bezpieczeństwa jego użytkowania. W takich okolicznościach staje się bezwzględnie konieczna rektyfikacja lub wyburzenie budynku. Jednak z uwagi na koszty, z ekonomicznego punktu widzenia rektyfikacja budynku jest bardziej opłacalna, nadto po dokonaniu naprawy budynku nie będzie mowy o spadku wartości handlowej nieruchomości powodów. Koszt rektyfikacji budynku wynosi: 496.163,22 zł, z kolei wartość likwidacji budynku (wartość szkody) wynosi 652.783,57 zł. Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz z uzyskanej w sprawie i niepodważonej opinii budowlanej wydanej przez biegłego z zakresu budownictwa A. K..

Sąd Okręgowy wskazał, iż w myśl art. 144 ust. 1 p.g.g. właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Zgodnie z art. 146 ust. 1 p.g.g. odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda, przy czym jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (art. 145 p.g.g.). Przesłankami odpowiedzialności przedsiębiorstwa górniczego za szkody spowodowane prowadzoną działalnością górniczą są: ruch zakładu górniczego, wystąpienie szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy ruchem zakładu a powstałą szkodą. Zasada odpowiedzialności pozwanej była poza sporem. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie prowadzi do wniosku, iż zachodzi związek przyczynowy pomiędzy szkodą powstałą w budynku powodów (wychylenie w stopniu wykluczającym użytkowanie budynku) a eksploatacją górniczą prowadzoną przez należący do pozwanej zakład górniczy. Pozwana ponosi tym samym odpowiedzialność za szkody górnicze na nieruchomości powodów. Zakres szkód pozostających w związku z eksploatacją górniczą, jak i sposób ich naprawy wynika z niekwestionowanej opinii budowlanej. W myśl art. 363 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego bądź przez przywrócenie do stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Suma ta winna odpowiadać wartości poniesionej szkody. W niniejszej sprawie naprawienie szkody poprzez przywrócenie do stanu poprzedniego jest możliwe z technicznego punktu widzenia i opłacalne przy uwzględnieniu faktu, że koszt naprawy, prowadzącej do definitywnego usunięcia szkód, jest niższy, aniżeli wartość techniczna budynku. Odpowiednia suma w rozumieniu art. 363 k.c. sprowadza się zatem do wartości prac, niezbędnych do przywrócenia budynku do stanu poprzedniego w drodze rektyfikacji i kosztów towarzyszących, koniecznych do poniesienia przy wykonywaniu robót, jak koszt wynajmu lokalu zastępczego i przeprowadzki na czas wykonywania prac. Koszty te, jak wynika z opinii, wynoszą 496.163,22 zł brutto.

Z tego względu powództwo podlegało w całości uwzględnieniu. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 w zw. z art. 455 k.c., a jako daty wymagalności żądania pierwotnego oraz żądania w części, o jaką zostało rozszerzone w toku procesu przyjmując wskazano dzień następujący po dniu doręczenia pozwu i pisma o modyfikacji żądania.

O kosztach procesu o rzeczone na podstawie art. 98 k.p.c., a o nieuiszczonych kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c.

W apelacji pozwana zarzucając naruszenie art. 481 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, zaskarżyła wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach za opóźnienie od daty wyrokowania, wnosząc również o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie była uzasadniona.

Okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne, w szczególności co do zasady i wysokości odszkodowania należnego powodom za szkody wywołane ruchem zakładu górniczego pozwanej spółki. W zakresie bowiem należności głównej wyrok Sądu Okręgowego się uprawomocnił, a istota apelacji sprowadza się wyłącznie do zakwestionowania roszczenia o ustawowe odsetki za opóźnienie od zasądzanego świadczenia pieniężnego w wysokości 496.163,22 zł. Stanowisko apelującej w tym zakresie jednak nie jest uzasadnione.

Odpowiedzialność z tytułu szkód górniczych ma charakter odpowiedzialności deliktowej (art. 415 k.c.), a tego rodzaju zobowiązanie – bezterminowy. Postawienie wierzytelności z tego tytułu w stan wymagalności wymaga wykonania przez wierzyciela uprawnienia prawo kształtującego, o jakim mowa w art. 455 k.c. Tymże świadczeniem może być odpis pozwu, tudzież pismo procesowe zawierające jego rozszerzenie, o ile zostały te pisma doręczone dłużnikowi – pozwanemu w procesie. Taki przypadek miał miejsce, a Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanej odsetki za opóźnienie od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanej odpisu pozwu i jego rozszerzenia.

Nie można zgodzić się z taką interpretacją art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którą uwzględnienie postanowień art. 363 § 2 w zw. z art. 361 § 2 k.c. prowadzi do wniosku, iż powodom przysługują odsetki za opóźnienie od daty wydania wyroku. Drugi z wymienionych tutaj przepisów realizuje zasadę pełnej kompensacji szkody, nakazując ustalenie jej wysokości według cen z daty ustalenia odszkodowania. Obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie łączy się natomiast z nieprawidłowym wykonaniem zobowiązania do naprawienia szkody. Obowiązek zapłaty odsetek pełni jednocześnie funkcję prewencyjną i motywującą dłużnika do terminowego spełnienia świadczenia. Dlatego też ustalenie odszkodowania według cen z chwili wyrokowania (art. 316 § 1 w związku z art. 363 § 2 k.c.) nie stoi na przeszkodzie zasądzeniu odsetek od daty opóźnienia, które w przypadku świadczeń, których termin spełnienia nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, należy łączyć z wezwaniem do zapłaty na podstawie art. 455 k.c. Dlatego też Sąd Okręgowy nie naruszył wskazanych w apelacji i jej uzasadnieniu przepisów prawa materialnego.

Mając na względzie te okoliczności na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak na wstępie.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki 2.700 zł tytułem wynagrodzenia radcowskiego (§ 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).